

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

TÜK szám: 31/4-21/2023.

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

Érvényességi idő: 2023. május 15. 9:00 óra

Minősítő neve: Mészáros László

Beosztása: főosztályvezető

Készült: 1 eredeti és fm. példányban

Egy példány: lap

Kapják elosztó szerint.

Ez a: sz. fm. példány

É

**04115005 Államháztartási mérlegképes könyvelő
szakképesítés**

**Képesítő vizsga
Írásbeli vizsgatevékenysége**

A) Államháztartási szervezetek szabályozása

Időtartama: 60 perc

A vizsga ideje: 2023. május 15. 8:00 óra

Segédeszköz: Az írásbeli vizsga során kizárólag a vizsgaközpont által biztosított eszközök használhatók (számológép), egyéb segédeszköz használata nem engedélyezett.

P. H.

2023. május

FIGYELMEZTETÉS!

Az értékelést az útmutatóban meghatározottak szerint kell elvégezni. Az útmutatóban javasolt részpontszámokat tovább bontani nem szabad, tehát a javasolt pontszám a vizsgázó feladatmegoldására vagy megadható – helyes megoldás esetén – vagy nem, kivéve ha az értékelési útmutató arra az adott feladatnál részpontszám adására lehetőséget ad. A halmozódó hibák csak akkor vehetők figyelembe, ha a javítási-értékelési útmutató arra utal.

Abban az esetben, ha halmozódó hiba van, akkor a pontozásban csak a hiba keletkezési helyén nem adunk pontot, de a hiba következményét szaggatott piros aláhúzás mellett pontozzuk amennyiben a továbbhozott hiba mellett a megoldás többi része helyes. (Két hiba esetén már pont a halmozódó hibákra nem adható!)

Amennyiben a vizsgázó a javítást nem szabályosan végezte, nem látott el kézjeggyel (szignóval) minden javítást, az útmutatóban jelölt pontszám részére nem adható meg!

I. Feleletválasztás (40 pont)

Helyes válasz meghatározása

A következő állításokból aláhúzással jelölje a helyes választ!

1. A központi költségvetés szerkezeti rendje
 - a) az Áht. szerint a központi költségvetés szerkezete: fejezetrend, címrend és kiadási és bevételi előirányzatok
 - b) az államháztartásért felelős miniszter a tervezési köriratban határozza meg
 - c) minden fejezet saját hatáskörben állapítja meg.
2. A költségvetési kiadások és bevételek osztályozási rendje
 - a) a költségvetési kiadásokat és bevételeket kizárólag megjelenési forma szerint kell osztályozni
 - b) a költségvetési szerv saját hatáskörében dönti el, hogy a költségvetési bevételeket és kiadásokat feladatok szerint is besorolja, osztályozza
 - c) a költségvetési szerveknek a költségvetési bevételeket és kiadásokat osztályozniuk kell adminisztratív, közgazdasági és funkcionális módon.
3. Beolvadási kiválás
 - a) a kiváló szervezet egy újonnan létrehozott költségvetési szervbe olvad be
 - b) a kiváló szervezeti egység már működő költségvetési szervbe, mint jogutódba olvad be
 - c) a kiváló szervezeti egységből új önálló költségvetési szervet hoznak létre.
4. Az önkormányzatok átmeneti gazdálkodásáról szóló rendelet
 - a) az önkormányzatnak kötelező átmeneti gazdálkodásról szóló rendeletet alkotnia
 - b) az átmeneti gazdálkodási rendelet kizárólag a közhatalmi bevételek beszedésére vonatkozhat
 - c) az átmeneti gazdálkodásról szóló rendeletben felhatalmazást kell adni arra, hogy az önkormányzat és költségvetési szervei a bevételeiket folytatólagosan beszedhessék, kiadásait teljesíthessék.

Értékelési javaslat:

Minden helyes választásra 3-3 pont, összesen 12 pont adható. Egy-egy fogalomnál részpontozás nem megengedett.

12 p

Igaz-Hamis döntés

A következő megállapításokról állapítsa meg, hogy azok igazak vagy hamisak. A választását a megfelelő szöveg (igaz/hamis) aláhúzásával jelölje!

1. A kötelezettségvállalás kizárólag írásban történhet

Igaz

Hamis

2. Az állam egyik funkciója az allokációs funkció

Igaz

Hamis

3. Az érvényesítést kizárólag felsőoktatásban szerzett gazdasági szakképzettséggel, vagy legalább középfokú iskolai végzettséggel és emellett pénzügyi-számviteli képesítéssel rendelkező személy végezhet

Igaz

Hamis

4. Az önkormányzatoknak és az irányításuk alá tartozó költségvetési szerveknek kötelező elemi költségvetést készíteniük

Igaz

Hamis

5. A kötelezettségvállalásnak minősül a közbeszerzési eljárás alá nem tartozó beszerzéshez történő ajánlatkérés

Igaz

Hamis

6. Az Ávr. által előírt gazdálkodási szabályzatokban bekövetkező változásokat 90 napon belül kell az egyes szabályzatokon átvezetni

Igaz

Hamis

7. Az elkülönített állami pénzalapok a Kormány engedélyével alapíthatnak gazdasági társaságot

Igaz

Hamis

8. Az önkormányzat nem végezhet vállalkozási tevékenységet

Igaz

Hamis

Értékelési javaslat:

Minden helyes választásra 1-5-1,5 pont, összesen 12 pont adható. Egy-egy állításon belül részpontozás nem megengedett.

12 p

Relációanalízis

Ezek a feladatok összetett mondatokból állnak. Az összetett mondat első része egy állítás, a második része pedig egy indoklás.

Kódolás

- A** Az állítás és a magyarázat is igaz, az indoklás magyarázza az állítást
- B** Az állítás és a magyarázat is igaz, de az indoklás nem magyarázza az állítást
- C** Az állítás igaz, az indoklás nem
- D** Az állítás nem igaz, az indoklás (önmagában) igaz
- E** Sem az állítás, sem az indoklás nem igaz

A következő összetett mondatokat kódolja be az előzőek szerint!

1. Az utalványozás – a készpénzes kifizetések kivételével – kizárólag utalványrendeletben történhet, mivel az Ávr. ezt így szabályozza.
Kód jelölés: **A**
2. Az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szerv készpénzben teljesíthet kiadásokat, mert így szabályozza az Áht.
Kód jelölés: **C**
3. A pénzügyi ellenjegyző bármely személy lehet, akit erre kijelöltek, mivel sem az Áht., sem, az Ávr. nem ír elő képesítési követelményeket.
Kód jelölés: **E**
4. A kiadási és bevételi teljesítések egyik osztályozási rendje a funkcionális osztályozás, ahol a kiadási és bevételi teljesítéseket a rovatrend szerinti megjelenés szerint kell bemutatni.
Kód jelölés: **C**

Értékelési javaslat:

Minden helyesen megadott kódra 4-4 pont, összesen 16 pont adható. Egy-egy kérdésen belül részpontozás nem megengedett.

Az I. feladattípus pontszáma összesen:

16 p

40 p

II. Feleletalkotás (60 pont)

1. feladat

Sorolja fel a nemzetgazdaság szektorait (szereplőit).

Kizárólag felsorolás kell, az egyes szektorok jellemzőit nem kell leírnia.

A nemzetgazdaság szektorai:

- háztartások
- pénzügyi vállalkozások
- nem pénzügyi vállalkozások
- háztartásokat segítő nem profitérdekelt szervezetek
- kormányzati szektor
- külföld

Értékelési javaslat:

Minden helyes felsorolásra 1-1 pont, összesen 6 pont adható. Részpontozás az egyes válaszoknál nem megengedett.

6 p

2. feladat

Ismertesse az államháztartás önkormányzati alrendszer főbb jellemzőit!
(államháztartási, gazdálkodási szempontból kell a jellemzőket bemutatni)

Az önkormányzati alrendszerrel kapcsolatos legfontosabb szabályokat az Alaptörvény, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény és az Áht. tartalmazza.

Az önkormányzati alrendszer – államháztartással kapcsolatos főbb jellemzői a következők:

- a központi költségvetéssel a kapcsolata nettó jellegű, kizárólag a támogatással kapcsolódik, tehát a központi költségvetés nem tartalmazza az önkormányzatok támogatáson kívüli bevételeit és a teljes kiadási előirányzatait,
- feladataik ellátásához vagyonnal, a vagyon működtetéséhez megfelelő bevétellel rendelkeznek,
- az Alaptörvény szerint gazdálkodási önállóságuk van, de az önkormányzati hatáskörben megalkotott rendeletek, határozatok nem lehetnek ellentétesek más jogszabályokkal,
- testületi irányítás érvényesül,
- a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvénynek kell meghatároznia,
- értékpapír kibocsátási és vásárlási joga van,
- köthet faktoringot tartalmazó szerződést,
- szabadon alapíthat szervezeteket (pl. gazdasági társaságot),
- hitelfelvételei lehetősége is van a stabilitási törvény keretein belül,
- más önkormányzatokkal társulási lehetősége van,

- nem végezhet a helyi önkormányzat vállalkozási tevékenységet, de ez az általa alapított költségvetési szervekre nem vonatkozik,
- a központi költségvetés nem tartozik felelősséggel a helyi önkormányzat gazdálkodásának következményeiért,
- éves költségvetését a képviselő-testület által elfogadott költségvetési rendelet tartalmazza,
- gazdálkodásánál figyelembe kell vennie az Áht., és az Ávr. önkormányzatokra vonatkozó szabályait,
- számviteli feladatainál figyelembe kell vennie az államháztartási szervezetekre vonatkozó számviteli előírásokat,
- testületi hatáskörben kell megalkotnia a költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletet.

Értékelési javaslat:

A helyesen megadott válaszra összesen 24 pont adható. Az önkormányzatokra vonatkozó, a megoldásban felsorolt jogszabályoknak csak a megnevezése kell, a számát nem kell tudni a vizsgázónak. A választól függően részpontozás megengedett.

24 p

3. feladat

Ismertesse az utalványozás jellemzőit! (fogalom, utalványrendelet tartalma, kik utalványozhatnak, mentesített esetek, összeférhetetlenségi szabályok)

A költségvetés végrehajtásának vertikális folyamatában az utolsó, befejező funkció az utalványozás, melyet minden esetben megelőz az érvényesítés.

Az utalványozás a kifizetés elrendelését jelenti.

Az utalványozás a kötelezettségvállalás alapján beszerzett áruhoz, termékhez, eszközökhöz, vagy igénybe vett szolgáltatásokhoz kapcsolódó fizetési kötelezettség (kiadás) teljesítésének, a bevétel beszedésének vagy elszámolásának elrendelése.

Utalványozni – a készpénzes kifizetések kivételével – kizárólag külön írásbeli rendelkezéssel lehet. Az utalványozás kiterjed minden, a költségvetési szervnél történő pénzmozgással járó tevékenységre. Az utalványozással válik az utalvány kifizetést elrendelő okmánnyá. A készpénzes tételeknél az utalványozás az érvényesített pénztárbizonylaton történhet.

Az utalványrendelet az a dokumentum, amelyen az arra jogosult személy elrendeli a fizetési kötelezettség teljesítését. Az utalványrendelet tartalmi és formai kellékeit az Ávr. szabályozza. Ennek megfelelően az utalványrendeletnek tartalmaznia kell:

- az utalvány szót,
- a költségvetési évet, amelyet az adott tétel érint,
- a befizető vagy kedvezményezett megnevezését, címét,
- a fizetés időpontját, módját, összegét, devizanemét,
- a bevétel, kiadás egységes rovatrend és kormányzati funkció szerinti számát, a terheléssel, jóváírással érintett pénzeszköz könyvviteli számlájának számát,

- a kötelezettségvállalás nyilvántartási számát,
- az utalványozó keltezéssel ellátott aláírását, elektronikus utalványrendelet esetén a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírását,
- az érvényesítést.

Az utalványozás alól mentesített tételek:

- a közigazgatási hatósági határozaton alapuló, az egységes rovatrend B3. Közhatalmi bevételek rovatain elszámolandó költségvetési bevételek beszedését, az egységes rovatrend B401. Készletértékesítés ellenértéke, B402. Szolgáltatások ellenértéke, B403. Közvetített szolgáltatások ellenértéke és B406. Kiszámlázott általános forgalmi adó rovatain elszámolandó költségvetési bevételeket,
- a fizetési számla vezetésével és az azon végzett műveletekkel kapcsolatban a számlavezető által felszámított díjakkal, költségekkel kapcsolatos költségvetési kiadásokat és kamatbevételeket,
- az egységes rovatrend B813. Maradvány igénybevétele rovaton elszámolandó finanszírozási bevételek teljesítését,
- a fedezetkezelői számláról, valamint a – fedezetkezelői számlára történő átutalás esetén – az építettoi fedezetbiztosítási számláról történő kifizetéseket.

Az utalványozásra jogosultak köre megegyezik a kötelezettségvállalásra jogosultakkal.

Ennek megfelelően a következő személyek utalványozhatnak:

- a költségvetési szerv (központi és önkormányzati) esetében kiindulási helyzetet jelent, hogy alanyi jogon a költségvetési szerv vezetője vagy az általa írásban kijelölt, felhatalmazott személy utalványozhat. Itt feltétel, hogy a megbízott, felhatalmazott személynek a költségvetési szerv állományába kell tartoznia,
- a központi kezelésű előirányzat, fejezeti kezelésű előirányzat, az alapok kezelő szervének vezetője (törvényi felhatalmazás alapján), vagy az általa írásban kijelölt, felhatalmazott személy. Itt is feltétel, hogy a megbízott, felhatalmazott személy az adott szervezet állományába tartozzon,
- a lebonyolító szerv számára rendelkezésre bocsátott összeg esetében a lebonyolító szerv vezetője, vagy az általa írásban felhatalmazott személy,
- az ügyszségről szóló törvényben meghatározott szervek vezetője,
- jogszabály által utalványozási joggal felruházható személyek:
 - = a Magyar Corvin-lánc kitüntetés adományozására vonatkozó javaslat megtételére jogosult személy,
 - = a kormánybiztos és a miniszteri biztos,
 - = ha a testületet létrehozó normatív kormányhatározat így rendelkezik, akkor a létrehozott testület elnöke,
 - = törvény vagy kormányrendelet a Kormány vagy a miniszterelnök irányítása alá tartozó költségvetési szerv gazdasági szervezete feladatainak ellátására más, a Kormány vagy a miniszterelnök irányítása alá tartozó költségvetési szerv alkalmazásában álló személy,
 - = az Országgyűlés által megválasztott személyek tisztségük ellátásával összefüggő feladatok tekintetében, a független országgyűlési képviselők és a nemzetiségi szószólók az Országgyűlésről szóló törvény alapján számukra megállapított keret tekintetében jogosultak utalványozásra.
 - = Törvény alapján az országgyűlési képviselőcsoportok részére megállapított keret tekintetében az országgyűlési képviselőcsoportok vezetői is utalványozhatnak.

- a helyi önkormányzat esetében alanyi jogon a polgármester, a polgármesteri hivatalnál a jegyző utalványozhat, illetve az általuk írásban, megbízott, felhatalmazott személy.

Összeférhetetlenségi szabályok:

- utalványozási feladatot nem végezheti az a személy, aki ezt a tevékenységet a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója, vagy saját maga javára látná el
- ugyanazon gazdasági esemény tekintetében az érvényesítő és az utalványozó nem lehet azonos személy.

Értékelési javaslat:

A helyes kidolgozásra összesen 30 pont adható. Maximális pont kizárólag akkor adható, ha a feladatban megjelölt szempontok megjelennek a válaszban. A kidolgozástól függően részpontozás megengedett.

30 p

A II. feladattípus pontszáma összesen:

60 p

Jogsabályok:

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.)

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (Ávr.)